

EIROPAS PARLAMENTS

2004

2009

Zivsaimniecības komiteja

2008/2101(INI)

14.10.2008

ZIŅOJUMA PROJEKTS

par Kopienas rīcību attiecībā uz vaļu medībām
(2008/2101(INI))

Zivsaimniecības komiteja

Referente: *Elspeth Attwooll*

PR_INI

SATURA RĀDĪTĀJS

	Lpp.
EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS	3
PASKAIDROJUMS	6

EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS

par Kopienas rīcību attiecībā uz vaļu medībām (2008/2101(INI))

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā 1946. gada Starptautisko Konvenciju vaļu medību regulēšanai un Starptautiskās Vaļu medību komisijas (*IWC*) izveidi,
 - ņemot vērā *IWC* noteikto vaļu komerciālo medību moratoriju, kas stājās spēkā 1986. gadā,
 - ņemot vērā vaļveidīgo iekļaušanu Starptautiskās dabas saglabāšanas savienības izstrādātajā 2008. gada apdraudēto sugu sarkanajā grāmatā,
 - ņemot vērā EK līguma 37. un 175. pantu,
 - ņemot vērā Komisijas 2007. gada 19. decembra paziņojumu par Kopienas rīcību saistībā ar vaļu medībām (COM(2007)0823),
 - ņemot vērā Padomes 2008. gada 3. jūnijā pieņemto Kopējo nostāju Nr. 9818/08 par vaļu medībām,
 - ņemot vērā *IWC* 60. gadskārtējā sanāksmē 2008. gada jūnijā Santjago (Čīlē) izveidoto mazo darba grupu par *IWC* nākotnes perspektīvām („darba grupa”),
 - ņemot vērā Padomes 1992. gada 21. maija Direktīvu 92/43/EEK par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību ("Dzīvotņu Direktīva")¹,
 - ņemot vērā Reglamenta 45. pantu,
 - ņemot vērā Zivsaimniecības komitejas ziņojumu un Vides, sabiedrības veselības un pārtikas nekaitīguma komitejas atzinumu (A6-0000/2008),
- A. tā kā galvenajam mērķim ir jābūt bioloģiskās daudzveidības aizsardzībai, tostarp sugu saglabāšanai;
- B. tā kā vienmēr ir jāņem vērā dzīvnieku labturība;
- C. tā kā tomēr pastāv pārtikas nodrošinātības un apgādes jautājumi, jo īpaši kopienām, kas tradicionāli ir nodarbojušās ar vaļu medībām;
- D. tā kā saskaņā ar Dzīvotņu direktīvu Kopienas ūdeņos ir aizliegta visu vaļveidīgo „tīša traucēšana, medīšana vai nogalināšana”;
- E. tā kā deviņas vaļveidīgo sugas norādītas kā apdraudētas vai īpaši apdraudētas, pašreiz par apdraudētu uzskata gandrīz katru ceturto vaļveidīgo sugu;

¹ OV L 206, 22.7.1992., 7. lpp

- F. tā kā pēc moratorija ieviešanas dažādu vaļu sugu stāvoklis ir uzlabojies;
- G. tā kā moratorijs sākotnēji bija paredzēts tikai līdz tam laikam, kamēr tiek izveidota atbilstīga pārvaldības sistēma;
- H. tā kā ne visi *IWC* dalībnieki moratoriju atbalsta;
- I. tā kā moratorijs nekādā gadījumā neattiecas uz vaļu nogalināšanu zinātniskiem mērķiem;
- J. tā kā kopš moratorija ieviešanas nogalināto vaļu skaits īstenībā ir palielinājies;
- K. tā kā vairākas NVO un citas iestādes ir izteikušas šaubas, vai vaļu zinātniskās izpētes vajadzībām tie ir jānogalina, un pauž bažas par to, ka šādi nogalināto vaļu gaļa tiek izmantota komerciāliem mērķiem;
- L. tā kā par spīti nesējumiem uzlabojumiem vaļu nogalināšanas metodes joprojām ir tālu no vēlamajām;
- M. tā kā vaļveidīgos apdraud ne tikai mednieki, bet arī klimata pārmaiņas, piesārņojums, sadursmes ar kuģiem, zvejas rīki, hidrolokatori un citas lietas;
- N. tā kā Padomes Kopējā nostāja Nr. 9818/08 pamatojās tikai uz EK līguma 175. pantu un iepriekšminēto *IWC* sanākumi Santjago (Čīlē) 2008. gada jūnijā,
1. aicina Padomi pieņemt jaunu kopējo nostāju saskaņā ar EK līguma 37. un 175. pantu;
 2. uzskata, ka vaļu un pārējo vaļveidīgo saglabāšana galu galā ir atkarīga no tādiem pasākumiem, par kuriem panākta vispārēja vienošanās;
 3. aicina Padomi, Komisiju un darba grupā iesaistītās dalībvalstis strādāt pie šādas vienošanās;
 4. uzskata, ka darba grupas diskusijām ir jābūt pēc iespējas pārredzamākām;
 5. pauž cerību, ka darba grupa izskatīs jautājumu par vaļu medībām zinātniskiem nolūkiem, lai varētu atrast pamatojumu to izbeigšanai;
 6. ņem vērā, ka medības ierobežotā apjomā ir nepieciešamas tām kopienām, kas ar to tradicionāli nodarbojas, lai nodrošinātos ar pārtiku, bet aicina daudz vairāk koncentrēties uz pētījumiem par humānākām nogalināšanas metodēm un to izmantošanu;
 7. aicina šādas medības veikt, izmantojot skaidri noteiktas un ar zinātniskiem atzinumiem pamatotas kvotas, to stingri kontrolējot un pilnīgi reģistrējot;
 8. aicina arī piemērotās vietās pasaulē izveidot vairāk jūras rezervātu, kuros vaļiem būtu īpaša aizsardzība;

9. turklāt aicina risināt problēmas saistībā ar vaļveidīgo apdraudējumu klimata izmaiņu, piesārņojuma, sadursmju ar kuģiem, hidrolokatoru un citu lietu dēļ ārpus šādām aizsargājamām teritorijām;
10. uzskata, ka pirms vispārējas rīcības Komisijai jau vajadzētu ierosināt turpmākus priekšlikumus par šādu apdraudējumu novēršanu Kopienas ūdeņos un attiecībā uz Kopienas kuģiem;
11. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei un Komisijai, dalībvalstu valdībām un parlamentiem, Starptautiskajai Vaļu medību komisijai, reģionālajām konsultatīvajām padomēm, Zivsaimniecības un akvakultūras padomdevējai komitejai un tām reģionālajām zvejas pārvaldības organizācijām, kurās iesaistījusies ES.

PASKAIDROJUMS

Starptautisko Vaļu medību komisiju (*IWC*) izveidoja ar 1946. gada Starptautisko Konvenciju vaļu medību regulēšanai, kas paredzēja vaļu medību regulēšanu atbilstīgi konvencijas grafikam. 20 no 27 ES dalībvalstīm ir šīs komisijas dalībnieces.

Sakarā ar bažām par sugu apdraudētību 1982. gadā komerciālajām vaļu medībām tika noteikts moratorijs, kas stājās spēkā 1986. gadā. Tas bija paredzēts līdz pārskatītās pārvaldības procedūras izveidei, kas paredzētu ieguves ierobežošanu atbilstīgi zinātniskiem datiem.

Par šo procedūru vienojās 1994. gadā, bet vēl joprojām nav izveidota ar to saistītā pārskatītā pārvaldības sistēma. *IWC* sanāksmē Santjago (Čīlē) 2008. gada jūnijā izveidoja darba grupu, lai sekmētu notikumu attīstību.

Pirms šīs sanāksmes Čīlē Padome tās vajadzībām ar kvalificētu vairākumu pieņēma kopējo nostāju. Tā atbalstīja moratorija saglabāšanu, iebilda pret priekšlikumiem par jauna veida vaļu medībām, ja vien „šādos priekšlikumos nav paredzēti ievērojami ilgtermiņa uzlabojumi vaļu saglabāšanas statusā un tajos visas *IWC* dalībvalstu veiktās vaļu medību darbības nonāk *IWC* pārraudzībā”, un piekrita priekšlikumiem par ārpus *IWC* kontroles esošo „zinātnisko vaļu medību” pārtraukšanu, vaļu rezervātu izveidi un priekšlikumiem ar zināmiem nosacījumiem atļaut vaļu medības iezemiešiem, kuri to dara iztikas ieguves nolūkos.

Vaļu medības ir jautājums, kurā viedokļi ir stipri polarizēti. Jāpiezīmē, ka moratorijs attiecas vienīgi uz komerciālajām vaļu medībām. Papildus izņēmumiem attiecībā uz iezemiešu piekoptajām vaļu medībām tās drīkst veikt arī zinātniskās izpētes nolūkos, saņemot īpašas atļaujas, kuras izdod izpēti veicošā valsts. Jāpiezīmē arī tas, ka ne visas *IWC* dalībvalstis ir piekritušas moratorijam, kas nozīmē, ka vaļu medības joprojām notiek.

Starptautiskās dabas saglabāšanas savienības nesen veiktajā apskatā norādīts, ka deviņas vaļveidīgo sugas ir apdraudētas vai īpaši apdraudētas, kas nozīmē, ka par apdraudētu uzskata gandrīz katru ceturto vaļveidīgo sugu. Kopš moratorija noteikšanas ir vērojami uzlabojumu noteiktu sugu, jo īpaši lielāko vaļu, populācijās.

Tai pat laikā redzams, ka kopš moratorija ieviešanas nogalināto vaļu skaits īstenībā ir palielinājies. Pastāv arī minējumi, ka „zinātnisko vaļu medību” blakusprodukts ir vaļu gaļa, kuru tālāk izmanto komerciāliem nolūkiem.

Vaļus apdraud arī sadursmes ar kuģiem, zvejas rīki, klimata pārmaiņas, hidrolokatori un citas lietas, piemēram, piesārņojums.

Tādēļ ir svarīgi vaļu un vaļu medību jautājumu risināt vispārējā līmenī atbilstīgi noteikumiem, kuriem var piekrist visas *IWC* dalībvalstis. Ja tas netiks darīts, vaļu saglabāšana īstermiņā un ilgtermiņā joprojām būs apdraudēta.

Cerams, ka nākamajos Padomes lēmumos tiks īstenota atbilstīgi visaptveroša pieeja un tāda pieeja, kas veicinās konsensa pieņemšanu.

Turklāt, lai arī vaļi saskaņā ar Dzīvotņu direktīvu pašlaik Kopienas ūdeņos ir aizsargāti pret „tīšu traucēšanu, medīšanu vai nogalināšanu”, tie saskaras ar cita veida apdraudējumiem. Lai arī jau tiek veikti pasākumi attiecībā uz zvejas rīku radīto apdraudējumu, būtu lietderīgi, ja Komisija ierosinātu turpmākus priekšlikumus par minēto apdraudējumu mazināšanu un, ciktāl tas iespējams, likvidēšanu.